

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 1

FELADÓ: fischerAppelt

CÍMZETT: Julia Lutter-Müller

MÁSOLAT: TU Munich

DÁTUM 2014.08.28.

TÁRGY: AGER 2014 – Főbb megállapítások Magyarországgal kapcsolatosan

KÉSZÍTETTE:	fischerAppelt,	✓
ELLENŐRIZTE:	TU Munich	✓
JÓVÁHAGYTA:	Amway Europe	✓
KOMMENTÁR	Kutatási partner	✓

AZ AMWAY 2014-ES GLOBÁLIS VÁLLALKOZÓI JELENTÉSÉNEK FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI

MAGYARORSZÁG

1. kérdés: A vállalkozás megítélése és a vállalkozói potenciál emelkedő tendenciát mutat Magyarországon

- Átlagosan a magyar válaszadók 61%-a kedvezően vélekedik a vállalkozásról. Ezzel együtt 35%-uk még mindig inkább kedvezőtlenül ítéli meg. Az elmúlt évvel összehasonlítva a pozitív megítélés 8%-kal emelkedett (2013: 53%).
- A nemzetközi átlag kedvezőbb (75%), és az EU-ban is kedvezőbben vélekednek a vállalkozásról (73%).
- Az életkor előrehaladtával a vállalkozás kedvező megítélése romlik:
 - 35 év alatt: 72%
 - 35-49 év között: 67%
 - 50 év felett: 47%
- A férfi válaszadók (66%) sokkal kedvezőbben vélekednek a vállalkozásról, mint a nők (56%).
- Az egyetemi diplomával rendelkezők (79%) számottevően kedvezőbbnek ítélik meg az önfoglalkoztatást, mint a diploma nélküliek (57%).

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 2

- A kedvező megítéléshez hasonlóan a vállalkozói potenciál is jelentősen emelkedett 1Magyarországon, és jelenleg átlagos szinten áll: Tíz magyar válaszadóból négy el tudná képzelni egy saját vállalkozás indítását (2014: 37%; 2013: 30%).
- A kedvező megítéléshez hasonlóan a vállalkozói potenciál is kissé magasabb nemzetközi szinten (42%) és az EU tagországok között (38%).
- Ugyanakkor a magyar válaszadóknak mindössze 6%-a válaszolta azt, hogy jelenleg is saját vállalkozásában dolgozik. Az vállalkozói rés² tehát 31%.
- A vállalkozói potenciál a kor előrehaladtával jelentősen csökken. Míg a 35 év alatti korosztályban minden második válaszadó (53%) el tudná képzelni saját vállalkozás indítását, 35 és 49 év között tizből már csak négy (39%), 50 év felett pedig tizből már csak kettő vélekedik így (22%).
- A magyar férfiak (45%) inkább hajlandók lennének egy vállalkozás indítására, mint a női válaszadók (30%).
- Magyarországon a végzettség jelentősen befolyásolja a vállalkozói potenciált. A végzettségbeli rés³ 11%-os. Míg az egyetemi diplomások közül minden második válaszadó (46%) el tudná képzelni saját vállalkozás indítását, a diploma nélküliek körében ez az arány mindössze 35%.

1 Önfoglalkoztatási potenciál = azoknak a válaszadóknak a száma, akik azt választották, hogy „El tudom képzelni egy saját vállalkozás beindítását”, függetlenül attól, hogy általánosan kedvező vagy kedvezőtlen véleménnyel vannak-e az önfoglalkoztatásról

2 „Vállalkozói rés”: azoknak a válaszadóknak a teljes száma, akik azt választották, hogy „El tudom képzelni egy saját vállalkozás beindítását” mínusz azoknak a vállalkozóknak a száma, akik azt választották, hogy „Saját vállalkozásomban dolgozom”.

3 „Végzettségbeli rés”: azoknak az egyetemi diplomával rendelkező válaszadóknak a teljes száma, akik azt választották, hogy „El tudom képzelni egy saját vállalkozás beindítását” mínusz azoknak az egyetemi diploma nélküli válaszadóknak a száma, akik azt választották, hogy „El tudom képzelni egy saját vállalkozás beindítását”.

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 3

2. kérdés: A magyarok szerint az önfoglalkoztatás függetlenségét jelent

■ A magyar válaszadók számára az elmúlt évhez hasonlóan továbbra is

1. a „munkáltatótól való függetlenség, saját főnököm lehetek” (42%),
2. a „mellékes jövedelmi lehetőségek” (31%), és
3. az „önmegvalósítás, lehetőség a saját ötletek megvalósítására” (29%)

a legvonzóbb érvek a saját vállalkozás indítása mellett.

4. A „család, a szabadidő és a munkaidő jobb összeegyeztethetősége” (19%) és
5. az esetleges „visszatérés a munkaerőpiacra, a munkanélküliség alternatívája” (12%)

csak kevés ember döntését befolyásolja egy saját vállalkozás indításában.

■ Nemzetközi és EU-s átlagban a saját vállalkozás mellett szóló legfőbb érvek a „munkáltatótól való függetlenség” (globálisan: 46%, EU: 49%) és az „önmegvalósítás, vagyis a lehetőség a saját ötleteik megvalósítására” (globálisan: 43%, EU: 42%). A „mellékes jövedelmi lehetőségek” Magyarországon a második helyen állnak, míg nemzetközi átlagban (34%) és az EU-ban (32%) a harmadik helyre szorulnak.

■ A tapasztalatok szerint az életkor bizonyos mértékben befolyásolja a saját vállalkozás indítását. Korcsoporttól függetlenül „a munkáltatótól való függetlenség, saját főnököm lehetek” a legvonzóbb szempont a saját vállalkozás indításában (35 év alatt: 51%, 35 és 49 év között: 43%, 50 év felett: 32%). Sok 50 év alatti válaszadó az „önmegvalósítás, lehetőség a saját ötletek megvalósítására” szempontot is vonzónak találta (35 év alatt: 39%, 35 és 49 év között: 35%). Az idősebb (50 év feletti) válaszadók a „mellékes jövedelmi lehetőségeket” vonzóbbnak találták.

■ Míg a magyar férfiak és nők egyetértenek abban, hogy a saját vállalkozás indításának legvonzóbb aspektusa a „munkáltatótól való függetlenség” (férfiak: 45%, nők: 39%), a nőket a „mellékes jövedelmi lehetőségeket” (32%) sorolták a második helyre, a férfiak számára pedig az „önmegvalósítás, lehetőség a saját ötletek megvalósítására” a vonzóbb (31%).

■ A diplomások és a diploma nélküliek egyaránt összekapcsolják az önfoglalkoztatást a „munkáltatótól való függetlenséggel” és azzal, hogy „saját főnököm lehetek” (egyetemi diplomások: 46%, egyetemi diploma nélküliek: 41%). Míg az „önmegvalósítás, lehetőség a saját ötletek megvalósítására” a diplomások körében csaknem ugyanennyire fontos (44%), a diploma nélküliek (26%) csekély szerepet tulajdonítanak ennek a szempontnak.

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 4

3. kérdés: Az első lépések

- A magyar válaszadók számára a vállalkozási ismeretek oktatásának legfontosabb elemei:

1. „Alapvető üzleti ismeretek, pl. pénzügyi kontrolling, marketing, számítógépes alkalmazások” (43%) és
2. „Gyakorlati vállalkozási ismeretek, pl. üzleti tervek, üzleti versenyek/üzleti szimulációk, mini vállalati programok” (38%).

Egyéb lényeges szempontok:

3. „Vezetői készségek és retorikai képességek, pl. döntéshozatal, ügyfélkezelés, munkavállalók irányítása, ösztönzése” (27%),
4. „Innováció, pl. kreativitás és probléma-megoldási készségek oktatása” (25%),
4. „Vállalkozói szerepmoделlek: mentorálási programok és személyes kapcsolat a vállalkozókkal” (24%) és
5. „Vállalkozói sikertörténetek elemzése, tapasztalatok összegzése” (21%).

- Nemzetközi átlagban a két legfontosabb elem megegyezik a magyar válaszadók véleményével:

„alapvető üzleti ismeretek” (42%, EU: 45%) és a „gyakorlati vállalkozási ismeretek” (37%, EU: 35%). Nemzetközi átlagban ugyanakkor a „vezetői készségek” holtversenyben a második helyen áll (globálisan: 37%, EU: 36%).

Az Európai Unióban élő válaszadók a nemzetközi átlaggal csaknem teljesen azonos mértékben tartják fontosnak az egyes elemeket.

- A válaszadók korcsoporttól függetlenül egyetértenek abban, hogy a vállalkozási ismeretek oktatásának legfontosabb elemei az „alapvető üzleti ismeretek, pl. pénzügyi kontrolling, marketing, számítógépes alkalmazások” (35 év alatt: 42%, 35 és 49 év között: 50%, 50 év felett: 39%), és a „gyakorlati vállalkozási ismeretek, pl. üzleti tervek, üzleti versenyek/üzleti szimulációk, mini vállalati programok” (35 év alatt: 37%, 35 és 49 év között: 39%, 50 év felett: 38%).
- A magyar férfiak és nők szerint a vállalkozási ismeretek oktatásának legfőbb szempontjai: „alapvető üzleti ismeretek, pl. pénzügyi kontrolling, marketing, számítógépes alkalmazások” (férfiak: 44%, nők: 43%), „vezetői készségek és retorikai képességek, pl. döntéshozatal, ügyfélkezelés, munkavállalók irányítása, ösztönzése” és „gyakorlati vállalkozási ismeretek, pl. üzleti tervek, üzleti versenyek/üzleti szimulációk, mini vállalati programok” (férfiak: 39%, nők: 37%).
- Az egyetemi diplomával rendelkezők (49%) és a diploma nélküliek (42%) számára a legfontosabb az „alapvető üzleti ismeretek, pl. pénzügyi kontrolling, marketing, számítógépes alkalmazások” oktatása. A

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 5

második legfontosabb elem a „gyakorlati vállalkozási ismeretek, pl. üzleti tervek, üzleti versenyek/üzleti szimulációk, mini vállalati programok” oktatása sokkal fontosabb a diplomások (48%), mint a diploma nélküliek (36%) számára.

- Csak nagyon kevés magyar válaszadó vett részt a fent említett kategóriák legalább valamelyikében.
- Globálisan (23%) és az EU-ban (21%) több mint kétszer annyi válaszadó vett már részt a fent említett vállalkozói ismeretek oktatására szolgáló kategóriák valamelyikében.
- A részvétel minden korcsoportban egyformán alacsony, bár a 35 és 49 közötti válaszadók esetében valamivel magasabb:
 - 35 év alatt: 9%
 - 35-49 év között: 15%
 - 50 év felett: 8%
- A részvételi arány a férfiak és a nők (10-10%) körében egyaránt alacsony.
- Ez alól kivételt képeznek az egyetemi diplomával rendelkező válaszadók, akiknek 24%-a már részt vett a fent említett kategóriák valamelyikében. A diploma nélküliek körében ez az arány számottevően alacsonyabb (7%).

4. és 5. kérdés: A vállalkozási ismereteket iskolában kellene tanítani és tanulni

- A magyar válaszadók többsége szerint a vállalkozási ismeretek taníthatók (61%), és vállalkozónak nem feltétlenül csak születni lehet (34%), hanem ezek a készségek elsajátíthatók.
- Globálisan és az EU-ban is tíz válaszadóból több mint hat (63-63%) gondolja úgy, hogy a vállalkozási ismeretek taníthatók.

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 6

- A kor előrehaladtával csökken azoknak a válaszadóknak az aránya, akik szerint a vállalkozási ismeretek taníthatók és tanulhatók:
 - 35 év alatt: 69%
 - 35-49 év között: 59%
 - 50 év felett: 56%
- A férfiakhoz (57%) képest a nők (65%) még inkább úgy vélik, hogy a vállalkozási ismeretek taníthatók és tanulhatók.
- Az egyetemi diplomával rendelkezők szintén úgy gondolják, hogy a vállalkozási ismeretek taníthatók és tanulhatók, míg az egyetemi diploma nélküliek körében az arány valamivel alacsonyabb (60%).
- A magyar válaszadók szerint a vállalkozási ismeretek oktatását az
 1. „általános és középiskola” (50%) keretében kellene végezni.

Az összes többi kategória 30% alatt maradt:

2. „egyetemek, felsőoktatás” (29%),
3. „vállalatok által kínált speciális start-up programok” (25%) és
4. „non-profit szervezetek és kereskedelmi kamarák által kínált speciális start-up programok, illetve állami programok” (23%).

Csak kevés magyar válaszadó véli úgy, hogy

5. „a tanulást mindenkinek egyénileg kell megoldania” (14%).

- A magyar, a globális és az EU-s eredmények egyaránt kihangsúlyozzák, hogy a vállalkozási ismeretek oktatásának legfontosabb intézménye az „általános és középiskola” (globálisan: 36%, EU: 38%). A második hely azonban már eltérő. Globálisan és az EU-ban az „egyetemek, felsőoktatás” csak a harmadik legfontosabb helyszín (globálisan: 32%, EU: 29%), mert a vállalkozási ismeretek oktatását inkább „non-profit szervezetek és kereskedelmi kamarák által kínált speciális start-up programok, illetve állami programok” keretében kellene végezni (globálisan és az EU-ban: 33-33%).
- Korcsoporttól függetlenül a vállalkozási ismeretek oktatásának elsődleges helyszíne az „általános és középiskola” (35 év alatt: 52%, 35 és 49 év között: 50%, 50 év felett: 46%).
- A férfi és női válaszadók véleménye megegyezik arról, hogy a vállalkozási ismereteket elsődlegesen az „általános és középiskolában” kellene oktatni (férfiak: 51%, nők: 48%).
- Az egyetemi diplomával rendelkezők (48%) és a diploma nélküliek (50%) szintén úgy gondolják, hogy a vállalkozási ismeretek oktatásának elsődleges helyszíne az „általános és középiskola”.

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 7

6. kérdés: Magyarországon a vállalkozási ismeretek oktatása nem kielégítő

- A magyar válaszadók szerint a vállalkozási ismeretek jelenlegi iskolai, egyetemi és más keretek között, például állami programok vagy magánvállalatok útján történő oktatása nem nagyon megfelelő (55%), hanem inkább nem megfelelő (30%).
- A válaszadók 26%-a azon a véleményen van, hogy a jelenlegi oktatás teljes mértékben nem megfelelő.
- Globálisan és az EU-ban (43-43%) az emberek elégedettebbek a vállalkozási ismeretek oktatásával, mint Magyarországon.
- A kor előrehaladtával a vállalkozási ismeretek oktatásával kapcsolatos elégedettség csökkenő tendenciát mutat:
 - 35 év alatt: „Igen, megfelelő” (34%)
 - 35-49 év között: „Igen, megfelelő” (29%)
 - 50 év felett: „Igen, megfelelő” (27%)
- A nemek között csak csekély eltérés mutatkozik ebben a kérdésben: Mind a férfi (28%), mind a női (31%) válaszadók eléggé elégedetlenek a jelenlegi oktatási lehetőségekkel.
- Az egyetemi diplomával rendelkezők (26%) kissé kevésbé elégedettek a vállalkozási ismeretek jelenlegi oktatásával, mint a diploma nélküliek (30%).

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 8

7. kérdés: A fejlődés ellenére a magyar társadalom továbbra sem vállalkozóbarát

- A magyar válaszadók szerint a társadalom nem vállalkozóbarát (2014: 29%-uk szerint vállalkozóbarát, 66%-uk szerint nem vállalkozóbarát). Az előző évvel összehasonlítva ez mégis javulásnak tekinthető (tavaly: 19% szerint vállalkozásbarát, 74% szerint nem).
- Nemzetközi átlagban (49%) és az Európai Unióban (48%) az emberek inkább úgy gondolják, hogy a társadalom vállalkozásbarát, mint Magyarországon.
- A válaszadók korcsoporttól függetlenül úgy gondolják, hogy a magyar társadalom nem igazán vállalkozóbarát.
 - 35 év alatt: 29% szerint vállalkozóbarát
 - 35-49 év között: 28% szerint vállalkozóbarát
 - 50 év felett: 28% szerint vállalkozóbarát
- A társadalom a férfiak 27%-a szerint, a nők (29%-a szerint vállalkozásbarát, tehát mindkét nem egyetért abban, hogy a magyar társadalom nem tartozik a vállalkozásbarát társadalmak közé.
- A végzettség kis mértékben befolyásolja az emberek megítélését ebben a kérdésben: Az egyetemi diplomával rendelkezők kicsivel nagyobb arányban (31%) vélik úgy, hogy a magyar társadalom vállalkozásbarát, míg a diploma nélkülieknek csak 28%-a tartja vállalkozásbarátnak Magyarországot.

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 9

Kommentár az Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés megállapításaihoz: Magyarország

Karsai Judit, professzor

Az EU-országok állampolgáraival összehasonlítva a magyar válaszadók még mindig inkább kedvezőtlenül ítélik meg a vállalkozást. A kulturális örökségen túl ez nagymértékben annak köszönhető, hogy Magyarországon sem az ösztönző tényezők, sem a körülmények kényszerítő ereje nem túl erős. A kisvállalkozások nem a piachoz igazodnak, hanem megpróbálnak alkalmazkodni a nehezen előre jelezhető kormányzati intézkedések okozta bizonytalansághoz.

A magyar társadalom továbbra sem igazán vállalkozóbarát, bár ezen a téren kismértékű pozitív elmozdulás észlelhető. Ebben valószínűleg szerepet játszott az is, hogy az elmúlt években felgyorsult az EU támogatások hasznosítása. Az új kezdeményezések, így például az inkubátorházak és az európai közösségi alapok által finanszírozott kockázati tőkebevonás serkentik a start-up vállalatok létrehozását.

Nemzetközi összehasonlításban eléggé alacsony azoknak a magyar válaszadóknak az aránya, akik részt vettek legalább egy vállalkozási oktatási programban, annak ellenére, hogy a magyar és az EU-s válaszadók egyöntetűen fontosnak tartják a vállalkozási ismeretek oktatását. Hasonlóképpen vélekednek arról is, hogy a vállalkozási ismereteket elsősorban az általános és középiskolában kellene oktatni. Bár a magyar egyetemeken és főiskolákon már oktatnak vállalkozási ismereteket, a non-profit szervezetek és kereskedelmi kamarák által kínált speciális start-up programok, illetve állami programok iránt még viszonylag alacsony a bizalom. Ez valószínűleg azzal magyarázható, hogy egyelőre alig van megfelelő üzleti oktatási program az országban.

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 10

Függelék

Kérdőív

1. Mi a véleménye a vállalkozásról? Ön az alábbi állítások közül melyikkel ért egyet?

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Csak egy válasz adható!

A vállalkozásról alkotott véleményem ...

... pozitív ...

...és el tudom képzelni egy saját vállalkozás indítását

...ugyanakkor nem tudom elképzelni egy saját vállalkozás indítását

... negatív ...

...ugyanakkor el tudom képzelni egy saját vállalkozás indítását

...és nem tudom elképzelni egy saját vállalkozás indítását

Nem tudom / Nem válaszolok

2. Az alábbi tényezők közül Ön szerint melyek a magánvállalkozás indítása mellett szóló legfőbb érvek?

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Több válasz lehetséges! A válaszlehetőségeket véletlenszerűen adja meg!

A család, a szabadidő és a munkaidő jobb összeegyeztethetősége

Mellékes jövedelmi lehetőségek

Önmegvalósítás, lehetőség a saját ötletek megvalósítására

A munkáltatótól való függetlenség, saját főnököm lehetek

Visszatérés a munkaerőpiacra, a munkanélküliség alternatívája

A fentiek közül egyik sem **(NE mutassa meg és NE olvassa fel!)**

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 11

- 3a. Ön szerint a vállalkozási ismeretek oktatásában melyek azok az elemek, amelyek a legfontosabbak ahhoz, hogy felkészítsék az embereket egy saját vállalkozás elindítására? Kérjük, válasszon három kategóriát az alábbiak közül.

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Először olvassa fel egymás után a 7 kategóriát, és ne írja le a válaszokat. Ezután olvassa fel újra a kategóriákat, és jegyezze fel az interjúalanyok válaszait! Legfeljebb 3 válasz adható! A válaszlehetőségeket véletlenszerűen adja meg!

- Vállalkozói sikertörténetek elemzése, tapasztalatok összegzése
- Vállalkozói szerepmoდეlek: Mentorálási programok és személyes kapcsolat a vállalkozókkal
- Gyakorlati vállalkozási ismeretek, pl. üzleti tervek, üzleti versenyek/üzleti szimulációk, mini vállalati programok
- Innováció, pl. kreativitás és probléma-megoldási készségek oktatása
- Alapvető üzleti ismeretek, pl. pénzügyi kontrolling, marketing, számítógépes alkalmazások
- Vezetői készségek és retorikai képességek, pl. döntéshozatal, ügyfélkezelés, munkavállalók irányítása, ösztönzése
- Egyéb
- Nem tudom / Nem válaszolok **(NE mutassa meg és NE olvassa fel!)**

- 3b. Részt vett-e már az említett kategóriák bármelyikével kapcsolatos tevékenységekben?

Ha szükséges, kérjük, mutassa meg / olvassa fel újra a 3a kérdéshez tartozó listát! Csak egy válasz adható!

- Igen
- Nem
- Nem tudom / Nem válaszolok **(NE mutassa meg és NE olvassa fel!)**

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 12

4. Szeretnénk tudni, mi a véleménye arról, hogyan lehetne felkészíteni a vállalkozókat saját vállalkozásuk beindítására. Elsősorban hol kellene oktatni a vállalkozási ismereteket? Kérjük, válasszon két kategóriát az alábbiak közül.

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Először olvassa fel egymás után a 6 kategóriát, és ne írja le a válaszokat. Ezután olvassa fel újra a kategóriákat, és jegyezze fel az interjúalanyok válaszait! Legfeljebb 2 válasz adható! A válaszlehetőségeket véletlenszerűen adja meg!

- Általános és középiskola
- Egyetem, felsőoktatás
- Vállalatok által kínált speciális start-up programok
- Non-profit szervezetek és kereskedelmi kamarák által kínált speciális start-up programok, illetve állami programok
- A tanulást mindenkinek egyénileg kell megoldania
- Egyéb
- Nem tudom / Nem válaszolok **(NE mutassa meg és NE olvassa fel!)**

5. Ön szerint a vállalkozási készségek taníthatók, vagy vállalkozónak inkább születni kell, mert ez nem tanítható?”

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Csak egy válasz adható!

- Inkább igen: a vállalkozási készségek taníthatók és tanulhatók
- Inkább nem: vállalkozónak születni kell
- Nem tudom / Nem válaszolok (NE mutassa meg és NE olvassa fel!)

FELJEGYZÉS

Amway 2014-es Globális Vállalkozói Jelentés

2014.08.28.

OLDAL: 13

6. Ön szerint a vállalkozási ismeretek jelenlegi iskolai, egyetemi és más keretek között, például állami programok vagy magánvállalatok útján történő oktatása **(Írja be az ország nevét!)** megfelelő?

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Csak egy válasz adható!

- Igen, megfelelő
- Igen, de lehetne még javítani rajta
- Nem, de vannak kezdeményezések
- Nem megfelelő
- Nem tudom / Nem válaszolok **(NE mutassa meg és NE olvassa fel!)**

7. Kérjük, hogy a politika, a média és az ismerősei alapján ítélje meg: Általánosan mennyire vállalkozásbarát **(Írja be az ország nevét!)**?

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Csak egy válasz adható!

A **(Írja be a nemzetiséget)** társadalom...

- ... nagyon vállalkozásbarát
- ... inkább vállalkozásbarát
- ... inkább nem vállalkozásbarát
- ... nagyon nem vállalkozásbarát
- Nem tudom / Nem válaszolok